

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Quibus obligationibus teneatur Nouitius Religionis ingressu. punct. 9 [i.e.
10].

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

PUNCTUM X.

Quibus obligationibus teneatur novitius ex religionis ingressu.

SUMMARIUM.

- 1 Prima enumeratur, ne possit absque causa religionem deserere, sed non admittitur. Et sit casus contrarius.
- 2 Secunda de obligatione soluendi expensas factas in novitiatu, non admittitur, si bona fide, & absque harum solutionis promissione ingrediatur.
- 3 Nequit durante novitiatu matrimonium contrahere, si habitum non dimittit.
- 4 Obligatus est novitius ex honestate servare regulas.
- 5 Obligari non potest superioris præcepto.
- 6 Novitius violans castitatem non addit seculo scandalo novam malitiam.
- 7 Prælatus regularis non potest præcipere novitio aliter quàm possit Prælatus Ecclesiasticus clericis sibi subiectis.
- 8 Novitius puniri potest à Prælato regulari ob quodlibet delictum.
- 9 Quid dicendum de casuum reservatione.

Prima, & præcipua obligatio enumeratur, ne possit religionem assumptam deserere absque legitima causa, qualis esset, si non possit commodè religionis asperitatem sustinere. Probaturque potest, quia est leuitatis, & inconstantie indicium ab incœpta perfectionis via deflectere. Sed præcipue videtur: quia religionis Prælatus non potest absque gravi culpa novitium expellere, quippe abuteretur potestate sibi data in damnum ipsius religionis, & novitij. Ergo eodem modo peccabit novitius religionem deserens.

Cæterum omnino tenendum est per se nullam culpam novitium committere; eod quod religionem deserat ob honestum finem absque rationabili causa; sicut enim nulla est culpa nolle religionem ingredi, ita nulla est post eius ingressum nolle perseverare; quia non ingredietur sub obligatione perseverandi, sed sub libertate probandi statum, & probatum eligendi, si sibi commodus visus fuerit. Et ita tenet expressè Suar. tom. 3. de Relig. lib. 5. cap. 11. à n. 2. Sanch. dicens esse apud omnes certum, lib. 6. summ. c. 10. n. 1. & colligitur manifestè ex cap. statimus de Regularibus ibi ad pristinum statum redire posse libere infra annum. Idem traditur cap. is qui de Regularibus, in 6. Ex quo fit non indigere Prælato religionis facultate ut habitum deserat, sed illo inconsulto deserere potest, & à Religione exire, neque obinde aliquam pœnam aut inhabilitatem contrahit Suar. loco allegato.

Rationes in contrarium non videntur. Ad 1. nego esse leuitatem, aut inconstantiam; cum nulla legis, aut voti obligatione teneatur novitius perseverare, sed potius sub libertate exire ingrediatur ad probandum religionis statum. Ad 2. Sanch. lib. 5. summ. c. 4. num. 56. censet Prælatus expellentem novitium absque iusta causa peccare solum venialiter, nisi gravi novitio nota esset: expulsio illa (quod certè raro accidit). Mœretur quia novitij recessus absque causa est solum venialis; sed æquè religio obligatur novitio, ac novitius religioni. Ergo solum in Prælato religionis erit culpa venialis. Sed merito ab hac sententiâ recedit Suar. tom. 3. de Relig. lib. 4. cap. 3. num. 7. & lib. 5. c. 11. num. 5. Affirmans religionis Prælatus, obligatum esse retinere novitium sub gravi culpa si aptus religioni iudicatur; quia non est Prælatis concessa potestas expellendi; vel retinendi novitios in destructionem, sed in ædificationem, & in bonum religionis, & subditum. Quare hæc obligatio non ex pacto cum novitio, sed ex officio, & munere Prælati provenit; cæque de causa conceditur novitio illegitimè expulso ius agendi contra religionem, ne expellatur, ut tradit idem Sanch. supra cum Gregor. Lopez leg. 3. verbo a llof. tit. 7. p. 1. Quæ actio fundari non potest in levi obligatione novitium retinendi. Religio verò adversus novitium exeuntem nequaquam agere potest. Ergo signum evidens est, grantius religionem obligari ad retinendum novitium aptum, quam obligetur novitius ad perseverandum in religione commoda.

2. Secunda obligatio esse potest soluendi expensas, quas tempore novitiatus facit. Et quidem si animo ficto (hoc est absque voluntate perseverandi) ingrediatur, certum est obligatum esse, nisi obsequium ab eo factum expensis adæquaret, quod tunc contingit (inquit Sanchez lib. 6. summ. cap. 10. n. 2.) quando monasterium illo obsequio indigeret ab aliis religionis non præstanto. At si bona fide ingrediatur, nulla est obligatio soluendi, qui reditus monasterij pro novitiorum æquè ac professorum alimentis sunt constituti: Sic Azor. 1. p. lib. 12. cap. 3. quæst. 6. Manuel. Rodrig. tom. 3. g. regul. g. 15. art. 1. Suar. tom. 3. de Relig. lib. 5. c. 11. n. 5. Plures refert Sanchez.

lib. 6. sum. c. 10. num. 4. Layman. lib. 4. sum. tract. 5. c. 4. in fine. Quod procedit, nisi novitius promississet solvere; quia eo casu obligatus est; utpote ad rem omnino iustam, & licitam, & à Trident. sess. 25. cap. 16. de Regularibus, permissum ibi excepto victu, & vestitu novitij, vel novitij illius temporis, quo in probatione est: Et tradit Suar. d. c. 11. n. 5. Sanch. lib. 6. c. 10. num. 5. Layman. supra Non tamen ob eam causam impediri potest novitio liberè religione egressus, tamen timor sit egredientem non esse soluturum. Quia non est datum religioni per vim à novitio debitum recuperare; cum talis exactio multum præiudicare possit statui religioso, cuiusque libertati, sed debet religio eo modo, quo possit adversus novitium egressum procedere, sicut adversus alium sæcularem debitorem procedit. Suar. d. c. 11. num. 5.

3. Tertia obligatio est, ne possit durante novitiatu matrimonium contrahere; quia est status alienus ab habitu assumpto: dissonum enim rationi est habitu religioso ostendere animum observandi perpetuam castitatem, & matrimonij celebratione contrarium dicere. Meritoque Ecclesia hanc fictionem prohibuit, cap. consulti. Qui clerici, &c. Constituens habitum religiosum inter impedimenta impedimenta matrimonij contrahendi, tamen non dirimit contractum; ubi sicut votum simplex matrimonium impedit contrahendum, & non dirimit iam contractum, ita habitus sine professione susceptus ne contrahatur impedit, sed contractum nequam dissolvit, & tradit Glossa c. beneficium de Regularibus 6. verbo conferendum in fine. Quocirca sub gravi culpa tenetur sic contrahens matrimonium habitum religiosum dimittere, nisi fortè matrimonium non consummaverit, & penitentia ductus probare velit religiosum statum, animo si placeat proficisci, & matrimonium contractum dissolvendi. Suar. tom. 3. de Relig. lib. 5. cap. 11. num. 8.

Quarto censetur novitius obligatus servare regulas & constitutiones, quas professi servant ex quadam decencia, honestate; aliàs non poterit religionem probare, nec religio ipsum.

5. An verò possit Prælatus regularis novitium astringere præcepto de observandis iis, quæ sunt de regula, & constitutione religionis? Variant Doctores. Sarmiento lib. 2. select. cap. 5. num. 9. vers. ex supra dictis. Paul. Layman. lib. 4. sum. tract. 5. c. 4. q. 3. concil. 2. & alij affirmant, quia Prælatus regularibus novitius subditur qui eandem; ergo obligandus eorum præceptis statui religionis assumptæ convenientibus, & proportionatis.

Cæterum verius est novitium obligatum non esse per se, neque aliquo superioris præcepto obligari posse ad servandas regulas, & constitutiones religionis, sed solum ad sustinendam pœnam, si eas transgrediat. Quia ex duplici capite hæc obligatio oriri poterat, vel ex specialit voto obedientiæ; quo novitius se attinxit; vel ex statu probationis assumpto. Ex voto obedientiæ obligari non potest; quia supponimus novitium nullum ex devotione votum obedientiæ emisisse. Nam si illud emisit, poterit ex vi illius obligari, sicut obligatur quilibet alius votum faciens, obediendi alicui Prælato in rebus licitis, & honestis: non enim cui est promissa obedientia præceptum non imponit, sed voluntatem suam declarat, quæ vult votum obligatum esse, & postea illa declaratione votum vi sui voti tenetur. Ex statu autem probationis assumpto novitius non obligatur, sicut nec Cathome-nus ad leges Ecclesiasticas observandas; quia ad huius probationis statum sufficit, quod religio novitium corrigere possit si delinquant, ipsæque novitius contradicere nequeat correctioni. Quod statè optime potest, quin sit per se ad observandas regulas, & constitutiones obligatus, sed solum obligatus, ad sustinendam pœnam, si delinquant. Quod si roges unde nascitur hæc obligatio sustinendi pœnam? Respondeo nasci ex eo, quod se gerendum religioni tradidit, & sub ea conditione à religione docetur, & sustentatur. Et præterea, quia Pontifex hanc iurisdictionem religioni concedit, ut sic perfectus novitius probare possit: Et ita sentit Azor. 1. p. lib. 11. c. 2. q. 10. Suar. tom. 3. de Relig. lib. 5. cap. 16. num. 18. Sanch. aliis relatis lib. 6. cap. 10. num. 7.

6. Hinc deducitur novitium violantem castitatem seculo scandalo non addere peccato novam malitiam necessariò consistendam; quia non dicitur specialiter se addidit ad castitatem servandam sed est in via subeundæ illius obligationis. Et idem argumentum fieri potest de paupertate, & obedientia. Sic Suar. d. lib. 5. cap. 16. num. 3. & sequent.

7. Secundo deducitur, non posse Prælatus regularem præcipere novitio, aliter quam potest Prælatus Ecclesiasticus clericis sibi subditis proportionate servata: quia cum novitius non subdatur Prælato regulari vi alicuius voti, solum subici potest vi iurisdictionis Ecclesiasticæ à Pontifice concessæ. Vnde non poterit regularis Prælatus præcipere novitio ea, quæ sunt de consilio, & religionis perfectione. Quia non perfectio-ni observanda, sed probanda, se tradit novitius. Bene tamen potest præcipere, quæ potest Prælatus Ecclesiasticus sibi subditis.

Quæ sint priuilegia nouitii concessa.

SUMMARIUM.

- 1 Satis est probabile omnia priuilegia concessa professis nouitiis communicari?
- 2 Possunt absolueri, & absolui à peccatis reservatis.
- 3 Possunt dispensare, & dispensari in votis, & in preceptis ieiuniorum, & festiuitatum.
- 4 Lucrari possunt indulgentias aliis religiosis concessas.
- 5 Gaudent priuilegio canonis.
- 6 Item priuilegio fori.
- 7 Possunt orationibus sacris insigniri.
- 8 A quo Prælato ordines suscipiendi sunt.
- 9 Exempti sunt à gabellarum solutione.

1. Satis probabile est omnia priuilegia religiosis professis concessa nouitiis communicari; quia esto propriè religiosi non sint, sunt tamen in via ad illud, & in communi acceptione sic appellantur; eaque de causa tanquam partes, & membra religionis numerantur. Sic Dominicus c. religio. §. quammis num. 3. de sentent. excommunicat. in 6. Henric. lib. 7. de indulgent. c. 22. num. 7. Molin. 1. 1. de iustit. disp. 139. vers. prater hos. Azor. 1. p. instit. moral. lib. 12. c. 2. §. 10. Sanch. lib. 4. sum. c. 39. n. 17. & lib. 7. c. 10. in fine. n. 22. Suar. to. 3. de Relig. lib. 5. c. 16. n. 17. fine. & tom. 4. tract. 10. lib. 9. cap. 1. n. 18. Sed vt clarius hæc communis doctrina innotescat, descendamus ad principaliora priuilegia religiosis concessa, & videamus breuiter, qualiter nouitiis competunt.

2. Primò possunt absolueri, & absolui à peccatis reservatis, quia hoc priuilegium ferè omni religioni concessum est, & consequenter singulis illius partibus: specialiter concessum est Societati; vt constat ex compendio priuileg. verbo absolutorio; & tradit Suarez de potestate passiuè absoluedi tom. 4. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 24. n. 5. & de potestate actiua tract. 10. lib. 9. c. 2. statim in princ. iunctis iis, quæ dixerat de potestate prædicandi, cap. 1. num. 18.

3. Secundo possunt dispensari, & dispensari in votis, sicut alij religioſi, de qua potestate, superiori tract. disp. 2. diximus. Item præceptis ieiuniorum, & festiuitatum, sicuti possunt alij clerici seculares à suis Prælatiſ; quia dum in probatione à Prælatiſ regularibus reguntur; & tradit Suarez tom. 4. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 14. num. 8. in irregularitatibus autem bene possunt sicut alij clerici à suis Prælatiſ ob rationem dictam. An verò possint dispensari ex priuilegiis concessis aliis religioſis? Verius est non. Quia regimini nouitorum expediens non est hæc concedi dispensationem. Aliàs possent dispensari in ordinibus sumendis non seruatis interstitiis, vt extra tempora; & tradit Suarez lib. 2. cap. 14. num. 9. Ex priuilegio autem Societatis concessa à Paul. 3. verbo dispensatio §. 1. possunt nouitij dispensari super irregularitate, si quam incurrent, eo quod excommunicati; aut suspensi, aut interdicti, aut in loco interdicto celebrauerint, aut ordines susceperint; solum requiritur, vt bona fide in nouitiam existant, hoc est parati sint vota emittere: Sic Suarez d. lib. 2. c. 4. à num. 6.

4. Tertio lucrati possunt indulgentias aliis religioſibus concessas; habetur compendio priuileg. Societatis verbo indulgentia in fine.

5. Quarto gaudent priuilegio canonis, deciditur, cap. religioſo de sent. excomm. in 6.

6. Quinto gaudent priuilegio fori, ne possint à iudice seculari puniri, saltem dum in nouitiam perſeuerant, aliis relatis docet Azor. 1. 1. p. instit. moral. lib. 12. c. 2. §. 20. Sanchez lib. 6. sum. c. 10. n. 10. Barbola 2. p. de potest. Episcop. alleg. 12. n. 37. Farinac. praxi. 1. p. quest. 8. n. 46. ampliat. 16.

7. Sexto possunt iuxta satis probabilem sententiam ordinibus etiam sacris insigniri; quia nullibi prohibitum est. Nam Text. in cap. monasterii 19. q. 3. quia à communi sententia in contrarium adducitur non de receptione ordinum, sed de professione loquitur, vt constat ex contextu; & tradit Suarez tom. 5. de censur. disp. 10. sect. 5. num. 13. & tom. 3. de Relig. lib. 5. cap. 16. num. 17. & tom. 4. tract. 8. lib. 2. num. 12. Sanch. lib. 6. sum. cap. 10. num. 19. Layman lib. 4. tract. 5. cap. 4. n. 5. in fine. Quod adeo verum est, vt Prælati illi regulares, qui potestatem habent conferendi ordines minores, possent ea nouitiis sui conuentus conferre, iuxta Textum in cap. quoniam videmus 1. 69. distinct. & notauit Suarez tom. 4. de Religione tract. 8. lib. 2. cap. 29. à num. 12.

8. Solum est dubium à quo Prælato possint ordinibus sacris insigniri, vel dimissoria ad ordines conferri? Et quidem seculo speciali priuilegio Prælatiſ regularis in hac parte nihil potest, quia huiusmodi Prælatiſ solum habet in nouitios iurisdictionem;

subditis; quia religionis ingressu facti sunt nouitij personæ Ecclesiasticæ, & Prælatiſ regularis concessione Pontificis iurisdictionem Ecclesiasticam in illos habet. Suar. tom. 3. de Relig. lib. 5. cap. 16. num. 18.

8. Tertio deducitur, nouitium delinquentem puniri posse à Prælato regulari non solum quando delinquit aduersus regulas, & constitutiones religionis, sed etiam quando delinquit in re grauissima, & pœna mortis digna. Quia Prælatiſ regularis iurisdictionem habet in foro externo non solum aduersus professos, sed etiam aduersus nouitios, quatenus partes sunt, & membra religionis ab omni alia iurisdictione exempta: Sic docent Suar. tom. 3. de Relig. lib. 5. cap. 16. num. 18. Sanchez lib. 6. Decal. cap. 10. numer. 10. 11. & 12. Barbola 2. p. allegat. 12. num. 37. & alij apud ipsos. Dices nouitio impediri non posse liberum è religione egressum: quia à iure conceditur, cap. statum de Regularibus cap. non solum eodem tit. in 6. Ergo nouitius volens religionem deserece puniri non potest pœna carceris, aut alia pœna religionis egressum impediencie.

Concedit Sanchez dicto cap. 10. num. 14. consequentiam, & fauet Syluest. verbo religio §. 9. 7. Neque obinde delictum manebit impunitum; sed puniri poterit à iudice seculari, vel Ecclesiastico, cui alias nouitius egressus è religione subditur. Verius tamen censetur, quod tradit Suar. dicto cap. 16. numer. 18. Possit inquam Prælatiſ regulari punire nouitium delinquentem, etiam egredi volentem pœna culpa proportionata. Quia in illum iurisdictionem habet, à qua erat conueniens eximi ob solum voluntatem egrediendū: daretur enim anſa nouitiis delicta committendi: Neque obstat ex hac parte impediri egressum; quia est per accidens, & ratione culpæ ab ipſo nouitio commissa. Possit vero sententia, & condemnatione delicti obligare potest Prælatiſ regularis nouitium, sub præcepto, & censuris ad illam subeundam; sicuti potest Prælatiſ Ecclesiasticus sibi subiectos, quia hæc obligatio in eadem iurisdictione fundatur. Sanch. lib. 6. cap. 10. num. 17. An autem tempore nouitio possit pœnam exequendam post religionis egressum non caret difficultate; quia eo ipsa cessat subiectio Prælatiſ regularibus. Ad verius censetur potest; quia est præceptum, sententia data subito, quam acceptatam ipſe propria autoritate fugere non potest; secus esset si more religioſo, & absque figura iudicij pœnitentiæ imponeretur; tunc enim cessaret eius obligatio, quia censetur imposita nouitio, quatenus religionis membro, & dum tale est: Sic Sanch. lib. 6. sum. cap. 10. num. 13.

9. Quarto deducitur quid dicendum sit de casuum reservatione: an inquam nouitius obligatus sit illud decerere seruare, ita vt non possit alteri ab assignatis à superiore confiteri? Quia iure si religioſi audiunt confessiones ex iurisdictione concessa à Summo Pontifice, sed mediis suis Prælatiſ, vt sit in Societate Iesu potest Prælatiſ regularis confessorius à se designatis ita limitatam concedere iurisdictionem etiam comparatione nouitorum, vt ad casus reservatos non extendatur. Nam cum liber sit in hac concessione potest pro libro eam extendere, vel coarctare. Paul. Layman lib. 4. sum. tract. 5. cap. 4. num. 4. vers. colligitur & Suar. tom. 4. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 17. num. 13. Verum si religioſi ex facultate ab ipſo Pontifice immediatè concessa audiunt confessiones, ipsaque facultas generalis sit ad omnes fideles, sine dubio poterunt ex vi illius nouitorum confessiones audire; quia verè sunt fideles. Neque ex reservatione casuum facta pro religioſis manent excepti, cum verè religioſi non sint: Sic tanquam certum tradit Suarez d. c. 17. num. 12. Quapropter solum est difficultas; an virtute cruciatæ, aliorumque priuilegiorum, quæ in fauorem præcipue pœnitentium conceduntur possint absolui, sicut & alij seculares. Item an possint absolui ab Episcopo, alijque parochis, sicut alij fideles in eadem diocesi; seu parochia manentes? Cui difficultati quoad primam partem atinet, affirmatiuè respondeo. Nam priuilegium bullæ generale est omnibus illam iumentibus; nullibi autem inueniuntur excepti nouitij, neque videtur conueniens excipi. Ergo gaudent illo priuilegio, ac proinde absolui possunt virtute cruciatæ, & ita tenet Suar. tom. 4. de Relig. tit. 8. lib. 2. cap. 16. num. 10. Quoad secundam partem idem censent plures Doctores quia nouitius esto subdatus religionis Prælatiſ, nouumque domicilium acquirit, non censetur præcedens amittere, sed conferre; ac proinde poterit ab habentibus iurisdictionem Episcopalem absolui, sicut antea poterat, cum secularis esset: Et ita Manuel. Rodrig. tom. 1. quest. regul. q. 2. art. 11. indicat. Sanch. lib. 4. sum. c. 37. n. 18. Ad verius censetur oppositum, eo quod Pontifex eximens religionem à iurisdictione Episcoporum non solum professos, sed etiam nouitios eximere censetur; si quidem religio omnes hos comprehendit. Et licet hæc exceptio aliquo modo nouitiis præiudicet, absolute favorabilis est, vt bene expendit Suarez tom. 4. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 17. num. 15. & 16.